

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de brief van 21 maart 2017 ten geleide van het CAVV/EVA advies over het gebruik door politici van de term genocide (34 550 V, nr. 72).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Omtzigt

De griffier van de commissie,
Van Toor

- Nr. Vraag
- 1 Bent u bereid de kabinetsreactie ingevolge artikel 24 van de Kaderwet adviescolleges uiterlijk binnen drie maanden aan de Kamer te doen toekomen en derhalve bereid toe te zeggen dat u af zult zien van uitstel mogelijkheden?
 - 2 Zijn de Genocideconventie en de daaruit voortvloeiende verplichtingen van kracht voor Nederland, op basis van de genocide die ISIS volgens u «hoogstwaarschijnlijk» pleegt? Wanneer is Nederland volgens u formeel gehouden aan de verplichtingen van de Genocideconventie?
 - 3 Is de regering het politieke oordeel toegedaan dat ISIS zich schuldig maakt aan misdaden tegen de menselijkheid?
 - 4 Vindt u dat de United Nations Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic (IICISAR) die in juni 2016 geconcludeerd heeft dat «ISIS has committed, and continues to commit, the crime of genocide, as well as multiple crimes against humanity and war crimes, against the Yazidis. [...] ISIS seeks to destroy the Yazidis in multiple ways, as envisaged by the drafters of the 1948 Genocide Convention», voldoende feitenonderzoek gedaan heeft om tot die conclusie te komen?
 - 5 Kunt u alle interne memo's, emails en andere stukken die bij de overheid geschreven zijn over ISIS en misdrijven tegen de menselijkheid en/of genocide tussen 2013 en april 2017 aan de Kamer doen toekomen?
 - 6 Welke genocides heeft de Nederlandse regering erkend en wanneer gebeurde dat en op basis van welk feitenmateriaal?
 - 7 Wat zouden de internationaalrechtelijke verplichtingen zijn als Nederland de genocide door ISIS erkent?
 - 8 In hoeverre kan worden gesteld dat in het geval van de Armeense genocide degelijk feitenonderzoek is verricht?
 - 9 Is er in het geval van de Armeense genocide, in de ogen van de regering, sprake van een internationale vaststelling die als consensus kan worden gekwalificeerd?
 - 10 Welke consequenties kan de kwalificatie «genocide» in volkenrechtelijke zin hebben?
 - 11 Wat is uw standpunt met betrekking tot de Armeense genocide na het lezen van dit advies?
 - 12 Wat is uw standpunt met betrekking tot genocide op de Jezidi's na het lezen van dit advies?
 - 13 Welke instanties zijn volgens u in de eerste plaats aangewezen om vast te stellen dat er in een bepaalde situatie sprake is van genocide of misdaden tegen de menselijkheid?
 - 14 Waar is de veronderstelling, die in het Nederlandse discours wel gangbaar is, namelijk dat het vaststellen van genocide door de rechter dient te gebeuren, op gebaseerd? Zijn er literatuur, jurisprudentie of andere bronnen aan te wijzen voor die veronderstelling?
 - 15 Wat is volgens u de betekenis van de resolutie uit 2016 van het Europees Parlement dat de Islamitische Staat zich schuldig maakt aan genocide tegen christenen, Jezidi's en andere godsdienstige en etnische minderheden en de daaraan gekoppelde oproep aan staten om hun verplichtingen onder internationaal recht na te leven?

- Nr. Vraag
- 16 Hoe beoordeelt u het volgende standpunt: «De motie suggereert dat alleen de rechter dergelijke vaststellingen zou kunnen doen. Een dergelijke stelling heeft nuance. Het oordelen van staten over internationaalrechtelijke kwesties is inherent aan het systeem van het volkenrecht. In veel gevallen is immers geen rechterlijk orgaan met verplichte rechtsmacht beschikbaar, en het volkenrecht zou een belangrijk deel van zijn effectiviteit verliezen indien het zonder rechterlijke oordelen niet zou kunnen worden toegepast. In beginsel is het dan ook aan staten om een oordeel te vellen over volkenrechtelijk relevante handelingen van andere staten of andere personen.»? Hoe verhoudt zich dit tot uw weigering de genocide door ISIS te erkennen en te verwijzen naar de rechter, die zou moeten vaststellen of in juridische zin sprake is van genocide?
- 17 Welke genocides heeft de Nederlandse regering sinds 1948 erkend nog voordat zij in een rechtbank waren vastgesteld?
- 18 Bent u het eens met de conclusie van het gezamenlijke advies dat het in beginsel aan staten is om een oordeel te vellen over volkenrechtelijk relevante handelingen van andere staten of andere personen?
- 19 Bent u het eens met de conclusie van de CAVV en de EVA dat ook de vaststelling van genocide door parlementen van betekenis is?
- 20 Wat is volgens u de betekenis van het oordeel van een parlement, en meer in het bijzonder de van de Tweede Kamer, dat er in een bepaald geval sprake is van genocide en/of misdaden tegen de menselijkheid?
- 21 Welke gevolgen moet de parlementaire vaststelling van genocide in een lopend conflict volgens u hebben?
- 22 Wat is volgens u het verschil in juridische betekenis van de vaststelling van genocide door ofwel de regering van een staat ofwel het parlement?
- 23 Waarom blijft u van oordeel dat ISIS «hoogstwaarschijnlijk» verantwoordelijk is voor zeer ernstige misdrijven, zoals genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven? Waarom houdt u zelfs een slag om de arm als het gaat om misdrijven tegen de menselijkheid, waarvan zowel de CAVV als de EVA beweren dat het juist aan regeringen is om vast te stellen of in een andere staat genocide of misdrijven tegen de menselijkheid worden gepleegd?
- 24 Vindt u dat er voldoende feiten vastgesteld zijn, zowel nationaal als internationaal, om als regering te kunnen oordelen of ISIS genocide en misdaden tegen de menselijkheid pleegt? Waarom wel/niet?
- 25 Welke betekenis heeft de kwalificatie «genocide» in volkenrechtelijke zin als deze door een staat wordt toegekend? Heeft een dergelijke betekenis gewicht in volkenrechtelijke zin als gezaghebbende volkenrechtelijke instituties deze kwalificatie niet hebben toegekend?
- 26 Uitgaande van het belang dat in het advies wordt gehecht aan degelijk feitenonderzoek alvorens genocide vastgesteld kan worden, aan welke criteria moet zulk feitenonderzoek volgens u voldoen? Welke onderzoekers of onderzoeksinstanties kunnen volgens u aan die criteria voldoen? Kunnen andere dan VN-organisaties aan deze criteria volgens u voldoen? Zo ja, welke?
- 27 Hoe denkt u over de rol die de EVA en CAVV zien voor het parlement om op te roepen tot internationale procedures om feiten vast te stellen?
- 28 Deelt u de voorkeur zoals uitgesproken in het rapport om aan te sluiten bij internationale vaststellingen? Zo ja, hoe vertaalt dit zich naar toekomstig beleid?

- Nr. Vraag
- 29 Bent u het eens met het advies als dit stelt dat het verschil tussen genocide en misdrijven tegen de menselijkheid niet relevant is in de preventiefase?
- 30 Acht u zich gebonden aan de verplichting tot bestraffen, die uitgewerkt is in de Genocide-conventie, als het gaat om de genocide die ISIS volgens u «hoogstwaarschijnlijk» pleegt? Hoeveel Syriëgangers zijn of worden vervolgd voor (betrokkenheid bij) genocide?
- 31 Bent u het eens met de conclusie van het advies dat de verplichting om genocide te voorkomen die voortvloeit uit artikel 1 van het Genocideverdrag op zichzelf niet direct verplicht tot militair ingrijpen, en daar ook geen voldoende juridische rechtvaardiging voor is?
- 32 Bent u het eens met de interpretatie door de EVA en CAVV van de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof in de Genocide-zaak tussen Bosnië-Herzegovina en Joegoslavië zoals gegeven op p. 11 van het advies?
- 33 Hoe moet de verplichting genocide te voorkomen en te bestraffen uit het genoemde artikel volgens u worden ingevuld?
- 34 Kan de verplichting tot het voorkomen en bestraffen die voortvloeit uit artikel 1 van het Genocide-verdrag volgens u alleen geldig zijn als de VN of een onderzoeksinstantie van de VN de feiten heeft vastgesteld?
- 35 Onderschrijft u de conclusie dat er in juridische zin geen hiërarchie bestaat in de ernst tussen genocide en een misdrijf tegen de menselijkheid en dat het dus niet nodig is om tussen de twee misdrijven te differentiëren? Zo ja, gaat u dit doorzetten in beleid?
- 36 Deelt u de opvatting dat het gebruik van de term «genocide» of «misdrijf tegen de menselijkheid» een belangrijke eerste stap kan zijn op weg naar politieke besluitvorming over preventie en interventie? En dat de stappen om preventie daadwerkelijk te realiseren vragen om politieke besluitvorming die noodzakelijkerwijs moet worden ingegeven door gebruik van de relevante termen door politici? Zo ja, waarom brengt u dit niet in de praktijk bij de genocide die ISIS pleegt?
- 37 Deelt u de opvatting dat «vroegtijdige politieke benoeming en erkenning van genocide of misdrijven tegen de menselijkheid vaak een stap is naar noodzakelijke internationale samenwerking voor interventie of preventie»? Waarom heeft u bijna drie jaar(!) na de opkomst van ISIS – en vele gruwelijkheden – nog steeds niet erkend dat ISIS genocide pleegt?
- 38 Bent u het eens met de conclusie in het advies dat de vaststelling van genocide of misdrijven tegen de menselijkheid een noodzakelijke eerste stap is in het activeren van verplichtingen zoals de verplichting te voorkomen? Zo ja, wat kunnen de gevolgen hiervan zijn voor de opstelling van Nederland in lopende conflicten?
- 39 Wat kan de conclusie van dit advies dat vaststelling dat er sprake is van genocide een belangrijke stap is in het activeren van verplichtingen, betekenen in genocides in het verleden, zoals de Armeense genocide?
- 40 Hoe beoordeelt u de opvatting van de CAVV en de EVA dat het primair aan de regering is als belangrijkste vertegenwoordiger van de staat in de internationale betrekkingen om vast te stellen dat in een andere staat genocide of misdrijven tegen de menselijkheid worden gepleegd? Bent u bereid hieruit consequenties te trekken als het gaat om uw standpunt inzake de erkenning van de Armeense genocide? Zo nee, waarom niet?

- Nr. Vraag
- 41 Hoe beoordeelt u de opvatting dat het primair aan de regering is als belangrijkste vertegenwoordiger van de staat in de internationale betrekkingen om vast te stellen dat in een andere staat genocide of misdrijven tegen de menselijkheid worden gepleegd? Bent u bereid hieruit consequenties te trekken als het gaat om erkenning van de genocide door ISIS op yezidi's, christenen en andere minderheden? Zo nee, waarom niet?
- 42 Hoe beoordeelt u het standpunt dat «de stelling dat alleen de rechter kan oordelen dat in juridische zin sprake is van genocide of misdrijven tegen de menselijkheid dient te worden genuanceerd» in het licht van uw eigen standpunt dat de vaststelling of er in juridische zin sprake is van genocide voorbehouden is aan de rechter?
- 43 Geldt bij de vaststelling zoals onder punt 5 genoemd dat deze bij voorkeur gebaseerd is op degelijke feitenonderzoek? En wie zou dan dat feitenonderzoek moeten hebben gedaan?
- 44 Hoe verhoudt de vaststelling onder punt 5 zich tot het aansluiten bij internationale vaststellingen? En zijn dat internationale vaststellingen die (idealiter) dan op zichzelf weer gebaseerd zouden zijn op degelijk feitenonderzoek?
- 45 Is de verwijzing naar activeren onder punt 5 gericht op het activeren in het daarvoor internationaal meest aangewezen orgaan (de VN)?
- 46 Hoe sluit de aanbeveling dat de aandacht dan uit kan gaan naar welke daden en maatregelen getroffen dienen te worden ter (verdere) preventie zoals onder punt 8 verwoord, aan bij het gestelde op pagina 10 dat de responsibility to protect geen autonome basis is voor geweldgebruik zonder autorisatie van de Veiligheidsraad?
- 47 Hoe zwaarwegend is hetgeen onder punt 6 gesteld in relatie tot het activeren van verplichtingen zoals de verplichting tot voorkomen als die verplichting nog niet geheel is uitgekristalliseerd?
- 48 Hoe zwaarwegend is hetgeen onder punt 6 gesteld in relatie tot het gestelde onder punt 8 met betrekking tot de aandacht voor de vraag welke daden en maatregelen getroffen dienen te worden ter (verdere) preventie als daden en maatregelen als de verplichting om genocide te voorkomen op zichzelf niet direct verplicht tot militair ingrijpen en ook geen juridische rechtvaardiging biedt voor dergelijke ingrijpen? Beperkt dit de mogelijkheden tot het activeren van de verplichting zoals de verplichting om te voorkomen (onder punt 5 genoemd) tot niet militair ingrijpen? En zo ja, kan dat in unilateraal, bilateraal en/of multilateraal verband? Wat verdient de voorkeur?
- 49 Kunt u hetgeen onder punt 9 is gesteld nader toelichten op basis van hetgeen onder meer op pagina 10 en 11 is gesteld? Welke concrete maatregelen behoren dan tot de mogelijkheden van regeringen en parlementen wanneer de invulling van de daden en maatregelen ter preventie zo beperkt zijn?
- 50 Deelt u de opvatting dat «gezien de ambitie van Nederland om de internationale rechtsorde te bevorderen er een voorkeur bestaat voor aansluiting bij internationale vaststellingen, maar dat een nationale vaststelling hoeft niet om deze reden te worden uitgesteld»? Zo ja, vindt u de tijd rijp om zich aan te sluiten bij opvattingen van de Raad van Europa, het Europees Parlement, parlementen in het VK, Canada en de VS, alsmede de Amerikaanse regering, dat ISIS genocide pleegt?

Nr.	Vraag
51	Hoe beoordeelt u de opvatting dat een vaststelling dat genocide of misdrijven tegen de menselijkheid zijn of worden begaan een noodzakelijke eerste stap is in het activeren van verplichtingen zoals de verplichting om te voorkomen? Zijn deze verplichtingen formeel geactiveerd als het gaat om de misdrijven die ISIS pleegt?
52	Op welke wijze gaat u gevolg geven aan aanbeveling nummer 10?
53	Bent u van plan om invulling te geven aan het advies om de initiatieven van de ILC met betrekking tot het opstellen van een zelfstandig Verdrag inzake Misdrijven tegen de Menselijkheid te steunen? Zo nee, waarom niet?